

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 32

van **STEVEN COENEGRACHTS**

datum: 30 september 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Patrijzenjacht - Telprotocol

Op 15 september zou het jachtseizoen openen op de grijze patrijs, de akkervogel waar al veel over gedebatteerd werd. Op 13 oktober 2020 werd hierover nog een hoorzitting gehouden in de commissie Leefmilieu. Voor heel wat Vlaamse jagers werd ondanks hun betrokkenheid bij het behoud van de patrijs en zijn leefgebieden, de jacht op de patrijs beperkt. Slechts 37 wildbeheereenheden van de 182 werden erkend om de patrijs nog te bejagen. Die beperkingsbeslissing zou er gekomen zijn zonder overleg met de betrokkenen en op basis van het nieuwe patrijstellingsysteem dat vorige winter door het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) werd opgezet.

De minister kondigde op 14 oktober 2020 op social media het volgende aan: "Onze diensten werken op wetenschappelijke manier een sluitend telprotocol uit dat jagers verplicht zullen moeten uitvoeren om hun cijfers te kunnen staven. Al vanaf komend voorjaar zal deze methodiek worden opgelegd. Daarnaast zal er met behulp van hetzelfde telprotocol door onafhankelijke wetenschappers een zogenaamde dubbele controle worden uitgevoerd op de cijfers."

1. Over hoeveel jaar moet de telmethode zich uitstrekken, wil ze volgens wetenschappelijke literatuur voldoende betrouwbaar zijn?
2. Op welke manier heeft de minister gecommuniceerd met de partners (Natuurpunt, Vogelbescherming Vlaanderen, Hubertus Vereniging Vlaanderen,...)? Is de minister van oordeel dat haar communicatie ter zake open en transparant verliep?
3. Welke wetenschappelijke onderbouwing verantwoordt het wijzigen van de regels tijdens het lopende seizoen? Graag kopie van het wetenschappelijk rapport dat aan de basis ligt.
4. Werden er al dubbele controles uitgevoerd door onafhankelijke wetenschappers? Zo ja, graag inzicht in de datasets.
 - a) Wat zijn de voornaamste bevindingen van de dubbele controles?
 - b) Hoe verhouden de resultaten zich tegenover de tellingen van de jagerij en de Broedvogelatlas?

ANTWOORD

op vraag nr. 32 van 30 september 2021

van **STEVEN COENEGRACHTS**

1. Samengevat kunnen we stellen dat de nieuwe telmethode reeds nu een robuuste en consistente schatting van de patrijzendichtheid geeft. De accuraatheid van de methode zal verder gevalideerd worden door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) in het voorjaar van 2022. De bestaande wilddrapporten schatten de voorjaarsstand van patrijs op basis van tellingen zonder gespecificeerd telprotocol. D.w.z. dat de wijze waarop de gegevens in de wilddrapporten tot stand komen, kan verschillen naargelang de WBE. De manier van tellen kan ook in de tijd wijzigen. De betrouwbaarheid van de bestaande werkwijze is derhalve variabel en niet verifieerbaar.

De nieuwe telmethode legt de lat gelijk voor iedereen. Alle WBE's worden op dezelfde manier beoordeeld. Het gestandaardiseerde telprotocol maakt de cijfers daarnaast ook stabiel. Verschillen tussen WBE's en in de tijd hangen enkel af van de evolutie van de patrijzenstand en niet van de gebruikte methode. Bovendien laat dit toe om steekproefsgewijs controles uit te voeren aan de hand van dezelfde telmethode. Op basis van kennis uit eigen onderzoek, literatuur en na overleg met buitenlandse patrijzenexperts en met vertegenwoordigers van de jachtsector heeft het INBO een specifieke telmethode voor patrijs uitgewerkt die toegepast kan worden in de Vlaamse regelgeving voor de jacht op patrijs. De telmethode is gebaseerd op de principes van territoriumkartering, een wetenschappelijk algemeen aanvaarde methode voor het bepalen van het aantal territoria van broedvogels. Omwille van de optimalisatie van de telmethode voor patrijs gebruikt het INBO eigen soort-specifieke interpretatieregels en werd de clustermethode afgestemd op de Vlaamse gegevens. Deze gegevens werden aangeleverd door de 72 WBE's die het nieuwe telprotocol in de praktijk toegepast hebben. Het telprotocol is gebaseerd op gekende technieken die geoptimaliseerd werden om een zo accuraat mogelijke schatting te bekomen in het Vlaamse landschap. Het toekomstig zenderonderzoek van het INBO dat zal starten in het voorjaar van 2022 biedt de mogelijkheid om de accuraatheid van de telmethode te valideren.

2. Reeds in November 2020 vond er overleg plaats tussen de jachtsector en het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) alsmede het INBO aangaande het opmaken van een nieuw telprotocol dat in 2021 in gebruik genomen zou worden. In januari 2021 werden de WBE's vervolgens per brief op de hoogte gebracht van het nieuwe telprotocol dat geraadpleegd kon worden op de website van het agentschap. Via een aanbesteding werd er ook voor gezorgd dat de tellers ondersteund werden bij het aanleren van het telprotocol. In alle fasen van de tellingen (voorbereiding, start, gedurende de telperiode, bij de verwerking) stond het ANB in verbinding met de jachtsector. Bij de opening van het patrijzenzeizoen werden de WBE's op de hoogte gebracht of ze al dan niet mochten jagen op patrijs.
3. Er zijn een aantal elementen op basis waarvan men zich vragen kan stellen bij de accuraatheid van de tot recent gerapporteerde voorjaarsstanden in de wilddrapporten van de wilddbeheereenheden. Dit werd ook reeds aangehaald op de hoorzitting op 13 oktober 2020. Zo is het aantal WBE's dat voldoet aan de drempelwaarde gestegen sinds de invoering ervan in 2008, terwijl de populatie over deze periode een sterke achteruitgang kende. Er zijn WBE's met opvallende toenames in de gerapporteerde voorjaarsstanden en een aantal WBE's rapporteren zeer hoge dichtheden van patrijs.

Een deel van deze elementen werden door het INBO nader toegelicht in het rapport over de impact van jacht op patrijs (bijlage 1). De schattingen worden daarnaast verkregen op een niet-transparante manier die de controle van de correctheid van de gegevens zeer sterk bemoeilijkt, maar die wel de basis vormen van het huidige jachtbeleid. Dit zette het voortzetten van de toenmalige manier van werken sterk onder druk. Omdat de patrijs in Vlaanderen op de Rode Lijst van broedvogels in de categorie "kwetsbaar" staat en de laatste gegevens van de Algemene Broedvogelmonitoring Vlaanderen nog steeds op een achteruitgang van de patrijs duiden (bijlage 2), werd beslist om het nieuwe telsysteem uit te rollen.

4. a) Ja, er werden controle tellingen uitgevoerd door een externe partij die werd aangesteld door het ANB. Deze kreeg van het INBO zowel een theoretische als praktische opleiding op terrein voor de start van hun tellingen. De resultaten kunnen gebruikt worden om na te gaan in welke mate er een globale afwijking is op het niveau van alle deelnemende WBE's en de tellingen van de opdrachtnemer. De verwerking van de aangeleverde gegevens gebeurde door het INBO en de resultaten werden gepubliceerd in een rapport (bijlage 3).

Er werd een steekproef getrokken bij 40 WBE's die aangaven te willen tellen volgens het nieuwe protocol. Op basis van de verwerking van de telgegevens van de jagers van de 72 WBE's die effectief tellingen uitvoerden en de externe partij kan besloten worden dat er een globaal verschil is tussen beide telresultaten. De externe partij telde hierbij gemiddelde 22% meer koppels in vergelijking met de lokale jagers, waarbij er door de relatief kleine steekproef wel een groot geloofwaardigheidsinterval is van 8% tot 36%. De resultaten wijzen er op dat er in 2021 alvast geen systematische hogere telresultaten bekomen werden in de deelnemende WBE's in vergelijking met de telresultaten van de externe partij. Er werden dus geen systematische hogere telresultaten bekomen in de deelnemende WBE's.

Verdere analyse toont aan dat een aantal individuele telblokken sterk afwijkende hogere telresultaten vertonen t.o.v. de verwachte waarden voor de WBE. Een kwaliteitscontrole van deze telblokken aangevuld met bijkomende analysetechnieken voor kwaliteitscontrole laat toe om vanaf 2022 een gerichte controle uit te voeren voor het valideren van de gerapporteerde telgegevens.

- b) Er werd nog geen vergelijking gemaakt tussen de tellingen van de jagerij en de in voorbereiding zijnde Broedvogelatlas. De gegevens van de meest recent gepubliceerde Broedvogelatlas hebben betrekking op de periode 2000-2002, waardoor er een tijdsverschil van ongeveer 20 jaar zit tussen beide datasets. Actueel worden in het kader van een nieuwe Broedvogelatlas nieuwe gegevens verzameld. Het zal dus belangrijk zijn om beide datasets die gedurende dezelfde periode verzameld worden met elkaar te vergelijken.

BIJLAGEN

1. "De impact van jacht op patrijzenpopulaties: Wat kunnen populatiemodellen ons leren?" - <https://doi.org/10.21436/inbor.15402520>
2. "Trends op basis van de Algemene Broedvogelmonitoring Vlaanderen (ABV). Technisch achtergrondrapport voor de periode 2007-2020" - <https://doi.org/10.21436/inbor.34162521>
3. "Kwaliteitscontrole van de patrijzentellingen van 2021: Telling door lokale jagers en een externe partij" - <https://doi.org/10.21436/inbor.52401745>